RETTENS KENDELSE (Anden Afdeling)
30. september 1997 *

I sag T-151/95,

Instituto Europeu de Formação Profissional Ld.ª (INEF), med hjemsted i Porto (Portugal), ved advokat Bolota Belchior, Vila Nova de Gaia, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Jacques Schroeder, 6, rue Heinrich Heine,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, først ved Anna Maria Alves Vieira og Günter Wilms, derefter ved Maria Teresa Figueira og Knut Simonsson, alle fra Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

vedrørende en påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 2. december 1991 om nedsættelse af den støtte, som Den Europæiske Socialfond har ydet i sag 881005 P1 vedrørende en erhvervsuddannelsesforanstaltning, som sagsøgeren har gennemført i Portugal,

har

* Processprog: portugisisk.

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. W. Bellamy, og dommerne A. Kalogeropoulos og M. Jaeger,

justitssekretær: H. Jung,

afsagt følgende

Kendelse

Retlig baggrund

1 Ifølge artikel 1, stk. 2, litra a), i Rådets afgørelse 83/516/EØF af 17. oktober 1983 om Den Europæiske Socialfonds opgaver (EFT L 289, s. 38, herefter »afgørelse 83/516«) deltager Den Europæiske Socialfond (herefter »ESF«) i finansieringen af foranstaltninger vedrørende erhvervsuddannelse og erhvervsvejledning. I medfør af artikel 5, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 2950/83 af 17. oktober 1983 om gennemførelse af afgørelse 83/516 (EFT L 289, s. 1, herefter »forordning nr. 2950/83«) indebærer godkendelsen af en ansøgning om tilskud fra ESF, at der udbetales et forskud på 50% af det bevilgede tilskud på den dato, der er anført for begyndelsen af de således finansierede foranstaltninger. Artikel 5, stk. 4, bestemmer, at anmodninger om udbetaling af saldobeløb skal indeholde en detaljeret redegørelse for indholdet, resultaterne og finansieringen af foranstaltningen, og at den pågældende medlemsstat attesterer den faktiske og regnskabsmæssige rigtighed af de i udbetalingsanmodningerne indeholdte oplysninger.

2 Såfremt tilskuddet fra ESF ikke anvendes på de i godkendelsesbeslutningen fastsatte betingelser, kan Kommissionen ifølge artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 2950/83 suspendere, nedsætte eller lade tilskuddet bortfalde efter at have givet den pågældende medlemsstat lejlighed til at fremkomme med sine bemærkninger. Det bestemmes i artikel 6, stk. 2, at de udbetalte beløb, som ikke er blevet anvendt på de i godkendelsesbeslutningen fastsatte betingelser, skal tilbagebetales, og den pågældende medlemsstat er subsidiært ansvarlig for tilbagebetalingen af beløb, som med urette er udbetalt i forbindelse med foranstaltninger, hvis forsvarlige gennemførelse den garanterer. Det bestemmes i øvrigt, at i det omfang medlemsstaten til Fællesskabet indbetaler de beløb, der skal tilbagebetales af dem, der er ansvarlige for finansiering af foranstaltningen, indtræder den i Fællesskabets rettigheder.

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

3 Departementet for Anliggender vedrørende Den Europæiske Socialfond (herefter »DAFSE«), der er ESF's nationale kontaktorgan i Lissabon, og som henhører under det portugisiske Arbejds- og Socialministerium, indgav i 1988 på de portugisiske myndigheders vegne en ansøgning om tilskud fra ESF til en foranstaltning vedrørende erhvervsuddannelse af 2 740 personer, der var iværksat af sagsøgeren.

4 Uddannelsesforanstaltningen, som ansøgningen om tilskud var blevet indgivet for (under sagsnummer 881005 P1), blev godkendt ved Kommissionens beslutning af 29. april 1988. Denne beslutning blev meddelt DAFSE, som derefter gav sagsøgeren underretning herom ved skrivelse af 25. maj 1988. Tilskudsbeløbet fra ESF var fastsat til 521 545 155 ESC, og det var endvidere bestemt, at de portugisiske myndigheder skulle finansiere den samme foranstaltning med 426 718 763 ESC, dvs. en samlet finansiering på 948 263 918 ESC.

5 På grundlag af de beløb, der var bevilget til sagsøgerens foranstaltning, modtog denne i overensstemmelse med artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 2950/83 et forskud på 50% af tilskuddet fra ESF, svarende til 260 772 577 ESC, samt betaling af 213 359 381 ESC, hvilket svarede til 50% af bidraget fra den portugisiske stat.

6 Efter at erhvervsuddannelsesforanstaltningen var afsluttet, indgav sagsøgeren en anmodning til DAFSE om udbetaling af det saldobeløb, der skulle betales af ESF og den portugisiske stat, og som udgjorde 253 527 326 ESC.

7 Den 10. april 1991 sendte DAFSE en skrivelse til sagsøgeren, hvorved denne blev underrettet om, at det fulgte af den finansielle kontrol, der var foretaget hos sagsøgeren og hos de vigtigste af de tjenesteydere, som sagsøgeren havde anvendt, at visse udgifter for tjenesteydelser, der var leveret af virksomheder i underentreprise, ikke var tilskudsberettigede, selv om de var underbygget ved en lovformelig og forskriftsmæssig dokumentation. DAFSE anførte således, at de omstændigheder, hvorunder underentreprenørerne var blevet anvendt af sagsøgeren — som havde anvendt virksomheder, der lededes af de samme selskabsdeltagere eller af familiemedlemmer af sagsøgerens ledelsespersonale — havde medført en forøgelse af omkostningerne ved foranstaltningen, der hverken var rimelig eller forenelig med princippet om god økonomisk forvaltning, som er en forudsætning for ydelsen af tilskuddet. Ifølge DAFSE fremkom der herefter et samlet beløb for tilskudsberettigede udgifter på 491 816 791 ESC, heraf 243 449 312 ESC som tilskud fra ESF. Under hensyn til de allerede udbetalte beløb anmodede DAFSE herefter om tilbagebetaling af 17 323 265 ESC, der var tilskud fra ESF, og 14 173 581 ESC, der var den portugisiske stats bidrag, og understregede herved, at denne anmodning var rettet til sagsøgeren uden at foregribe den beslutning, som Kommissionen måtte træffe i sagen.

8 Brevvekslingen med DAFSE vedrørende det i sagen fastsatte restbeløb blev fortsat ved sagsøgerens skrivelser af 24. april og 15. juni 1991. Ved skrivelse af 6. august 1991 bekræftede DAFSE over for sagsøgeren størrelsen af de beløb, der skulle tilbagebetales.

9 Ved skrivelse af 15. maj 1991 attesterede DAFSE i mellemtiden over for Kommissionen, at det samlede beløb i tilskudsberettigede udgifter i den pågældende sag var 491 816 791 ESC, heraf 243 449 312 ESC som tilskud fra ESF, og vedlagde en betalingsanvisning til Kommissionen for det beløb, denne skulle have tilbagebetalt på dette grundlag, nemlig 17 323 265 ESC.

10 Den 2. december 1991 godkendte Kommissionen dette beløb og udstedte følgelig en opkrævning vedrørende tilbagebetaling af det således fastslåede tilgodehavende.

11 Den 20. januar 1993 tilsendte DAFSE sagsøgeren en kopi af afgørelse nr. 3/93 af 11. januar 1993, hvori generaldirektøren for denne myndighed mindede sagsøgeren om, at selskabet allerede var blevet anmodet om at tilbagebetale de beløb, der var modtaget med urette i den i nærværende sag omhandlede sag og i en anden sag, 881025 P3, og anmodede herefter sagsøgeren om frivilligt at tilbagebetale beløbene inden 15 dage fra meddelelsen af den nævnte afgørelse.

12 Ved skrivelse af 9. september 1993 anmodede sagsøgeren Kommissionen om at få tilsendt dens beslutning vedrørende de afgørelser, der var truffet af de portugisiske myndigheder om betaling af saldobeløbet i sagerne 881005 P1 og 881025 P3, således at de portugisiske domstole kunne tage stilling til spørgsmålet om det eventuelle ansvar for sagsøgeren eller den portugisiske stat.

13 Den 6. oktober 1993 gav tjenestegrenene i Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Arbejdsmarkedsrelationer og Sociale Anliggender (GD V) sagsøgeren følgende svar ved skrivelse nr. 20179:

»1. Med hjemmel i artikel 7, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 2950/83 af 17. oktober 1983 foretog Kommissionen i marts 1989 en revision på stedet af de foranstaltninger, der blev gennemført ved sagerne [881005 P1 og 881025 P3], og på grundlag af konklusionerne heraf er regnskaberne vedrørende disse foranstaltninger blevet underkastet en indgående kontrol, der skulle være gennemført af medlemsstatens kompetente tjenestegrene.

2. I maj 1991, og efter at den nævnte kontrol var foretaget, attesterede medlemsstaten over for Kommissionen, at den samlede tilskudsberettigede udgift var 491 816 791 ESC i sag 881005 P1 og 244 775 243 ESC i sag 881025 P3, hvilke beløb svarer til en medfinansiering fra ESF på henholdsvis 243 449 312 ESC og

121 163 745 ESC, hvilke beløb Kommissionen godkendte den 2. december 1991. De pågældende sager blev afsluttet pr. nævnte dato.«

14 Ved skrivelse af 30. oktober 1993 anmodede sagsøgeren Kommissionen om i medfør af EF-traktatens artikel 169 at anlægge et søgsmål om »annullation« af den afgørelse, som de portugisiske myndigheder havde truffet i forbindelse med regnskabskontrollen vedrørende ansøgningerne om betaling af saldobeløbet i sagerne 881005 P1 og 881025 P3, idet der forelå en overtrædelse af fællesskabsbestemmelserne og navnlig af bestemmelserne i forordning nr. 2950/83. Oplysningerne i den nævnte skrivelse blev i øvrigt suppleret ved skrivelse fra sagsøgeren af 23. november 1993.

15 Ved skrivelse til sagsøgeren af 8. december 1993 bekræftede tjenestegrenene i GD V for det første, at de to omhandlede sager var blevet afsluttet den 2. december 1991, og erindrede for det andet om de beløb vedrørende ESF's endelige ydelse, som var blevet attesteret af den portugisiske stat og godkendt af Kommissionen.

16 Ved skrivelse af 6. april 1995 anførte sagsøgeren, at den stadig ikke havde modtaget svar på sin skrivelse af 9. september 1993, og anmodede Kommissionen om at træffe en endelig beslutning om sagsøgerens anmodning om betaling af saldobeløbet i sag 881005 P1.

17 Den 12. maj 1995 sendte kommissionsmedlemmet med ansvar for sociale anliggender og beskæftigelse følgende svar til sagsøgeren:

»Jeg skal meddele Dem, at Kommissionen ved skrivelse sendt den 6. oktober 1993, som jeg vedlægger i kopi, meddelte INEF, at der i sag 881005 P1 var blevet godkendt et endeligt tilskud fra ESF på et beløb på 243 449 312 ESC, svarende til det, der er blevet attesteret af medlemsstaten efter en kontrol.«

18 Under disse omstændigheder har sagsøgeren ved stævning indgivet til Rettens Justitskontor den 20. juli 1995 anlagt nærværende sag.

19 Ved processkrift indgivet den 28. oktober 1995 har Kommissionen nedlagt påstand om afvisning i henhold til procesreglementets artikel 114, stk. 1. Sagsøgeren har afgivet indlæg vedrørende denne påstand den 18. december 1995.

20 Den 11. juli 1996 har Retten (Anden Afdeling) dels ved kendelse truffet bestemmelse om, at afvisningspåstanden behandles sammen med realiteten, dels skriftligt anmodet Kommissionen og sagsøgeren om hver at fremlægge visse dokumenter.

21 Den skriftlige behandling er blevet afsluttet ved indgivelsen af duplikken den 10. februar 1997.

Parternes påstande

22 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Kommissionens beslutning af 2. december 1991, som blev meddelt den 15. maj 1995 ved Kommissionens skrivelse af 12. maj 1995, og hvorved tilskuddet fra ESF i sag nr. 881005 P1 blev nedsat, annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

23 Kommissionen har som sagsøgt nedlagt følgende påstande:

— Sagen afvises.

— Subsidiært frifindes Kommissionen, idet søgsmålet er ubegrundet.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Formaliteten

24 Ifølge procesreglementets artikel 113 kan Retten til enhver tid af egen drift efterprøve, om sagen skal afvises, fordi ufravigelige procesforudsætninger ikke er opfyldt, og afgørelsen herom træffes i henhold til bestemmelserne i procesreglementets artikel 114, stk. 3 og 4. Efter artikel 114, stk. 3, forhandles der mundtligt om begæringen, medmindre Retten bestemmer andet.

25 I nærværende sag finder Retten at være i besiddelse af de fornødne oplysninger på grundlag af de dokumenter og oplysninger, som parterne har fremlagt og meddelt under den skriftlige forhandling, navnlig som svar på de skriftlige spørgsmål, den har stillet. Da sagens akter herefter indeholder alle de oplysninger, der er nødvendige med henblik på at træffe afgørelse, bestemmer Retten følgelig, at det ikke er nødvendigt, at parterne afgiver mundtlige indlæg.

Parternes argumentation

26 Kommissionen har anført, at sagen klart må afvises, da den er anlagt for sent. Sagsøgeren påberåber sig nemlig skrivelsen af 12. maj 1995 til støtte for en forlængelse af søgsmålsfristen i henhold til traktatens artikel 173.

27 Kommissionen har for det første gjort gældende, at sagsøgeren efter DAFSE's skrivelser af 10. april og 6. august 1991 og i hvert fald efter skrivelsen af 20. januar 1993 var bekendt med tilskuddenes størrelse, som medlemsstaten havde attesteret, og vidste, at selskabet skulle tilbagebetale Kommissionen et beløb på 17 323 265 ESC. Kommissionen har i den forbindelse anført, at den ikke har truffet nogen formel beslutning stilet til sagsøgeren og heller ikke var beføjet til at gøre det, eftersom DAFSE var indtrådt i Fællesskabets rettigheder, efter at myndigheden i maj 1991 havde tilbagebetalt ESF de beløb, som sagsøgeren skyldte. Selv om man antager, at den havde truffet en beslutning om nedsættelse af tilskuddet fra ESF, ville en sådan beslutning have været indeholdt i afgørelse nr. 3/93, som sagsøgeren modtog ved skrivelse af DAFSE af 20. januar 1993, eftersom denne afgørelse pålagde sagsøgeren at tilbagebetale de omtvistede beløb.

28 Som svar på Rettens spørgsmål har Kommissionen for det andet anført, at sagsøgeren under alle omstændigheder behørigt modtog Kommissionens skrivelse af 6. oktober 1993, hvormed denne underrettede sagsøgeren om sin beslutning af 2. december 1991 vedrørende størrelsen af det endelige tilskud fra ESF. Selv om der ikke foreligger nogen kvittering for modtagelsen af dette brev, er det bevist, at sagsøgeren faktisk havde kendskab til det på daværende tidspunkt og ikke først ved modtagelsen af skrivelsen af 12. maj 1995. Sagsøgerens skrivelser af 30. oktober og 23. november 1993 omtaler således udtrykkeligt Kommissionens skrivelse af 6. oktober 1993.

29 Kommissionen har endvidere understreget, at den ved skrivelse af 8. december 1993 over for sagsøgeren bekræftede, at sagen blev afsluttet den 2. december 1991, og herved på ny henviste til sin skrivelse af 6. oktober 1993.

30 Fristen for et søgsmål med påstand om annullation af Kommissionens beslutning om nedsættelse, som foreligger ved pålægget af 2. december 1991 om tilbagebetaling, der indeholder den regnskabsmæssige afslutning af den pågældende ESF-sag (Domstolens dom af 25.5.1993, sag C-199/91, Foyer culturel du Sart-Tilman mod Kommissionen, Sml. I, s. 2667, præmis 21), løb følgelig fra den 6. oktober 1993, hvor sagsøgeren fik nøjagtigt kendskab til indholdet af og begrundelsen for den

pågældende retsakt (Domstolens dom af 6.7.1988, sag 236/86, Dillinger Hüttenwerke mod Kommissionen, Sml. s. 3761, præmis 14, og Rettens dom af 7.3.1995, forenede sager T-432/93, T-433/93 og T-434/93, Socurte m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 503, præmis 49).

31 Sagsøgeren hævder først at have fået meddelelse om den omtvistede beslutning den 15. maj 1995 ved skrivelse af 12. maj 1995 fra kommissionsmedlemmet med ansvar for sociale anliggender og beskæftigelse, og at nærværende sag under disse omstændigheder er blevet anlagt inden for den frist på to måneder, der er fastsat i traktatens artikel 173, stk. 5.

32 Sagsøgeren har understreget, at de af DAFSE trufne foranstaltninger blot var foranstaltninger til forberedelse af den anfægtede beslutning. Det anførtes således i DAFSE's skrivelse af 10. april 1991, at anmodningen om tilbagebetaling af de med urette modtagne beløb blev tilstillet sagsøgeren uden at foregribe en senere beslutning fra Kommissionen. Denne traf en sådan beslutning om nedsættelse af tilskuddet den 2. december 1991, men gav ikke sagsøgeren meddelelse herom før den 15. maj 1995. De øvrige meddelelser fra DAFSE, som Kommissionen har henvist til, navnlig afgørelse nr. 3/93, der var vedlagt skrivelsen af 20. januar 1993, indeholder ingen omtale af en beslutning fra Kommissionen.

33 Sagsøgeren har anført, at skrivelsen af 6. oktober 1993, som Kommissionen har henvist til, ikke findes i sagsøgerens arkiver. Uden at ville bestride, at den omhandlede skrivelse faktisk er blevet afsendt, har sagsøgeren anført, at den blev sendt til en adresse, som ikke er adressen for selskabets hjemsted. Eftersom denne skrivelse vedrørte to sager, anser sagsøgeren det i øvrigt for muligt, at den har arkiveret skrivelsen sammen med den anden sag.

34 Indholdet af Kommissionens skrivelser af 6. oktober og 8. december 1993 er under alle omstændigheder uden betydning. For det første må disse skrivelser og godkendelsen af de tilskudsberettigede udgifter, som de omtaler, ses i en rent regnskabsmæssig sammenhæng, da en simpel foranstaltning vedrørende afslutning af

regnskaberne, der foreligger i form af et pålæg om tilbagebetaling uden nærmere angivelse eller begrundelse, ikke udgør en beslutning i traktatens artikel 189's forstand. For det andet indeholder skrivelsen af 6. oktober 1993 blot almindelig oplysning om DAFSE's foranstaltning og giver ikke grundlag for at antage, at Kommissionen allerede havde truffet den endelige beslutning om godkendelse af anmodningen om udbetaling af saldobeløbet fra ESF. I mangel af nærmere oplysninger om den trufne beslutning kan denne skrivelse således ikke betragtes som en meddelelse af beslutningen i henhold til traktatens artikel 191. Det er følgelig først ved skrivelse af 12. maj 1995, at sagsøgeren for første gang fik kendskab til den omstændighed, at Kommissionen havde truffet en endelig beslutning om godkendelse af tilskuddet fra ESF.

Rettens bemærkninger

35 Kommissionen har først reelt anført, at beslutningen om nedsættelse af tilskuddet fra ESF i virkeligheden er blevet truffet af DAFSE, eftersom denne var indtrådt i Fællesskabets rettigheder efter den 15. maj 1991 at have tilbagebetalt Kommissionen det saldobeløb, der skyldtes af sagsøgeren.

36 Denne opfattelse kan ikke tiltrædes. I medfør af artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 2950/83 er nemlig alene Kommissionen berettiget til at nedsætte tilskuddet fra ESF. Selv om DAFSE, ligesom enhver anden national myndighed, der har beføjelser vedrørende finansiering af ESF-foranstaltninger, i forbindelse med en ansøgning om udbetaling af saldobeløb med hjemmel i forordningens artikel 5, stk. 4, kan foreslå en nedsættelse af et tilskud fra ESF, har således alene Kommissionen beføjelse til at nedsætte et sådant tilskud. Det følger heraf, at Kommissionen i forhold til modtageren ifalder det retlige ansvar for beslutningen om at nedsætte tilskuddet, uanset om den nationale myndighed har indstillet, at der skete en sådan nedsættelse (Rettens dom af 13.12.1995, sag T-85/94 (122), Kommissionen mod Branco, Sml. II, s. 2993, præmis 23 og 24, og af 11.7.1996, sag T-271/94, Branco mod Kommissionen, Sml. II, s. 749, præmis 39). For så vidt angår den indtrædelse, der omhandles i artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 2950/83, bemærkes, at den overhovedet ikke omfatter beføjelsen til at nedsætte et tilskud fra ESF, men alene

omfatter Fællesskabets rettigheder ved tilbagesøgning af forskud, der er udbetalt med urette, hvorfor en sådan indtræden nødvendigvis forudsætter en forudgående beslutning fra Kommissionen om nedsættelse af tilskuddet (dommen i sagen Branco mod Kommissionen, a.st., præmis 42 og 43).

37 Da der ikke henvistes til en beslutning fra Kommissionen, hvoraf det fremgik, at det oprindeligt ydede tilskudsbeløb fra ESF var blevet endeligt nedsat, kunne den blotte omstændighed, at sagsøgeren ved skrivelser fra DAFSE var blevet underrettet om størrelsen af de udgifter, som myndigheden anså for berettiget til tilskud fra ESF, herefter ikke i sig selv medføre, at søgsmålsfristen ifølge traktatens artikel 173, stk. 5, begyndte at løbe.

38 Det må herefter undersøges, om Kommissionen faktisk har truffet en beslutning om nedsættelse af tilskuddet fra ESF i den pågældende sag, og i bekræftende fald må det fastslås, hvornår Kommissionens beslutning blev bragt til sagsøgerens kundskab.

39 Som Kommissionen selv har forklaret, er det ved pålægget om tilbagebetaling af 2. december 1991, hvori sagsøgeren udtrykkeligt blev nævnt i forbindelse med den pågældende sag, at Kommissionen endeligt ville nedsætte de oprindeligt ydede tilskud fra ESF samt pålægge tilbagebetaling af en del af det udbetalte forskud i overensstemmelse med forslaget fra DAFSE. Et sådant pålæg om tilbagebetaling havde retsvirkninger, der kunne påvirke sagsøgerens retsstilling, og var således en beslutning, der kunne gøres til genstand for et annullationssøgsmål i henhold til traktatens artikel 173 (dommen i sagen Foyer culturel du Sart-Tilman mod Kommissionen, a.st., præmis 21, og Rettens dom af 6.12.1994, sag T-450/93, Lisrestal mod Kommissionen, Sml. II, s. 1177, præmis 45).

40 Hverken DAFSE's skrivelse til sagsøgeren af 20. januar 1993 eller den dermed vedlagte afgørelse nr. 3/93 eller — så meget mindre — DAFSE's skrivelser af 10. april og 6. august 1991 (jf. ovenfor, præmis 7 og 8), som er tidligere end beslutningen af 2. december 1991, henviser til nogen som helst beslutning fra Kommissionen

om at nedsætte tilskuddet fra ESF. Det kan følgelig ikke antages, at sagsøgeren på en af de nævnte datoer faktisk blev underrettet om, at en sådan beslutning forelå.

41 Det må imidlertid konstateres, at Kommissionen som svar på en anmodning fra Retten til den om at fremlægge bevis for det tidspunkt, hvor sagsøgeren fik kendskab til, at beslutningen af 2. december 1991 forelå, og navnlig en bekræftelse af modtagelsen af skrivelsen af 6. oktober 1993, har fremlagt to skrivelser af 30. oktober og 23. november 1993, som sagsøgeren sendte til den, og som hver på følgende måde udtrykkeligt nævner skrivelsen af 6. oktober 1993 som et led i den førte brevveksling med Kommissionen:

»Hidtil gennemført brevveksling med Kommissionen

...

Skrivelse nr. 20179 fra Kommissionen, sendt til INEF den 6. oktober 1993.«

42 En sådan udtrykkelig henvisning, hvori angives såvel afsenderen og modtageren af den pågældende skrivelse som dennes dato og journalnummer, viser, at sagsøgeren, i modsætning til hvad selskabet hævder, nødvendigvis må have haft kendskab til denne senest den 30. oktober 1993, som er datoen for den første af de to skrivelser (jf. Rettens kendelse af 28.4.1994, forenede sager T-452/93 og T-453/93, Pevasa og Inpesca mod Kommissionen, Sml. II, s. 229, præmis 36). Sagsøgerens argumentation om, at den ikke fik kendskab til skrivelsen af 6. oktober 1993, fordi denne ikke blev sendt til selskabets hjemsted eller muligvis af sagsøgeren blev arkiveret i en anden sag, er følgelig uden betydning, for så vidt som den modsiges af selve de breve, som sagsøgeren har sendt til Kommissionen.

43 Det skal endvidere bemærkes, at Kommissionen har fremlagt en skrivelse af 8. december 1993 til sagsøgeren, hvori tjenestegrenene i GD V udtrykkeligt henviste til deres skrivelse af 6. oktober 1993, som er nævnt ovenfor, og med næsten de samme ord gentog det standpunkt, som Kommissionen havde indtaget. Sagsøgeren har ikke bestridt at have modtaget denne skrivelse.

44 Sagsøgeren gør imidlertid gældende, at skrivelsen af 6. oktober 1993 ikke kan betragtes som en forskriftsmæssig meddelelse af den anfægtede beslutning, da den ikke i enkeltheder gengiver begrundelsen for denne beslutning.

45 Dette argument kan ikke tiltrædes. Efter fast retspraksis kan søgsmålsfristen, når der ikke er sket offentliggørelse eller meddelelse, nemlig først løbe fra det tidspunkt, hvor den berørte tredjemand får nøjagtigt kendskab til indholdet af og begrundelsen for den pågældende retsakt, hvorved det ganske vist er en forudsætning, at han inden for en rimelig frist, efter at han har fået kendskab til retsakten, anmoder om ordlyden af den pågældende retsakt i sin helhed (jf. den tidligere nævnte dom i sagen Dillinger Hüttenwerke mod Kommissionen, a.st., præmis 14; Domstolens kendelse af 5.3.1993, sag C-102/92, Ferriere Acciaierie Sarde mod Kommissionen, Sml. I, s. 801, præmis 18, og Rettens kendelse af 10.2.1994, sag T-468/93, Frinil mod Kommissionen, Sml. II, s. 33, præmis 33; Rettens dom i sagen Socurte m.fl. mod Kommissionen, a.st., præmis 49, og af 13.12.1995, sag T-109/94, Windpark Groothusen mod Kommissionen, Sml. II, s. 3007, præmis 26).

46 Selv om det antages, at skrivelsen af 6. oktober 1993 ikke gav sagsøgeren tilstrækkelig oplysning om begrundelsen for den omtvistede beslutning, kunne sagsøgeren imidlertid på grundlag af den nævnte skrivelse — hvori det utvetydigt angives, hvilken holdning Kommissionen til slut indtog med hensyn til størrelsen af det endeligt ydede tilskud fra ESF i den omhandlede sag — i hvert fald få kendskab til, at Kommissionens beslutning af 2. december 1991 forelå. Sagsøgeren kan derfor ikke hævde, at selskabet først ved Kommissionens skrivelse af 12. maj 1995 fik

kendskab til, at denne beslutning forelå, for den nævnte skrivelse er blot en følgeskrivelse til den ovennævnte skrivelse af 6. oktober 1993 og indeholder ingen yderligere oplysninger.

47 Under disse omstændigheder påhvilede det i overensstemmelse med ovennævnte retspraksis sagsøgeren efter modtagelsen af skrivelsen af 6. oktober 1993 inden for en rimelig frist at anmode Kommissionen — eller i givet fald DAFSE — om at fremsende ordlyden af den pågældende beslutning i sin helhed.

48 Sagsøgeren har dog intet anført om, at der er rettet en sådan henvendelse til Kommissionen eller til DAFSE. Selv om det antoges, at sagsøgerens skrivelse af 6. april 1995 kunne være en anmodning om fremsendelse af beslutningens ordlyd i sin helhed, må det fastslås, at anmodningen blev fremsat næsten 18 måneder efter modtagelsen af skrivelsen af 6. oktober 1993 og dermed efter udløbet af enhver rimelig frist.

49 Det følger af det anførte, at sagsøgerens søgsmål ikke kan antages til behandling, idet det er indgivet for sent.

50 Sagen må herefter afvises.

Sagens omkostninger

51 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen, og da Kommissionen har nedlagt påstand om, at sagsøgeren pålægges sagens omkostninger, bør denne betale omkostningerne.

Af disse grunde

bestemmer

RETTEN (Anden Afdeling)

1) Sagen afvises.

2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Således bestemt i Luxembourg den 30. september 1997.

H. Jung

Justitssekretær

C. W. Bellamy

Afdelingsformand